

המבט הנכון בעיסוק בענייני העוה"ז

דיברנו על בעייתיות החומר מול השלמות, שאנחנו צריכים להרכיב את השלמות על גבי החומר. יש פה לכאורה ניגוד בלתי אפשרי, גם מבחינת האדם וגם מבחינת המקום. לא אפשרו לנו את הבחירה החופשית לבחור ברוח מול החומר, כולם חומריים וגופניים. כמה השקעה אדם צריך בהשגת הפרנסה... הרמח"ל כאן מניח את השאלה: מה הקב"ה רוצה מאתנו? למה הוא מכריח אותנו להיות כל כך טבועים בחומר? למה אנחנו צריכים להפסיד חמישים אחוז מהחיים, גם מי שרוצה לבחור בטוב? למה ה' לא נותן לנו את מסלול "שבתי בבית ה' כל ימי חיי"? חטא אדם הראשון סיבך את העולם, אבל איפה פה האפשרות לתיקון? לכאורה היה צריך להיות הפוך, שה' ידרוש מאתנו להיות בבית המדרש כל היום כדי לתקן את החטא (מי יביא את התיקון לעולם אם לא האנשים שקרובים יותר לאמת?). למה ה' לא אפשר לנו לצאת מרמת השקיעה הזו בחומר? למה אנחנו צריכים להפסיד שליש מהחיים על שינה בלבד? זו לא שליטת הרע אלא שליטת החומר (החומר הוא בעל זיקה לרע, הוא עצמו לא רע בהגדרה. הוא נמצא הרבה יותר עלול לרע, אבל הגוף אמור להיות חיצוניות לנשמה). למה ה' לא נותן לנו אפשרות ללמוד תורה? איך יש לנו סיכוי לתקן בכלל את חטא אדם הראשון? אדם יודע שהוא חי בעולם כדי לקנות שלמות אמיתית, ולכאורה המערכת לא מאפשרת לו. זה מתסכל! מה פתאום אדם מהעם הנבחר עושה אותם מעשים כמו אחד הערבים בשוק?

אם השאלה הצליחה לקומם אותנו, סימן שאנחנו במצב טוב. אדם שיכול לחיות כאן בעולם והשאלה הזו לא הטרידה אותו אף פעם, כנראה לא מספיק חשב. יש התמודדויות גם בתוך בית המדרש, יש יצר הרע לבזבז זמן. למה צריך עוד יצר הרע? למה להכריח אותנו? אני שואל אתכם שאלה: רשב"י לא צודק במה שהוא ראה ושרף בני אדם? איך אפשר להבין אנשים שככה מבזבזים את החיים שלהם, עושים מה שערבי מהשוק עושה? התמהון הזה הוא תמהון עצום! איך אנחנו בכלל נרגעים מהתשובה של ה' שיחזור למערה? אם לא נהיה מתוסכלים לא נלבן את הסוגיה. אנחנו צריכים להגיע לתסכול אמיתי, להבין שזה בזבז חיים כל רגע שאנחנו לא עוסקים במושכלות האלוקות, ואח"כ נתנחם. קודם כל צריך להיות אכפתי. אנחנו מקבלים מאילוי ש"יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ". החטא בלע אותנו*, איך יש לנו תקווה?

הרמח"ל כאמור מזכיר פה את המילה עומק. יש רק עוד שני מקומות: סוד הייחוד בק"ש והיחס בין ישראל לאומות. הנושא הזה הוא נושא עמוק מאוד (עמוק = שורשי. כל סוגיה שהיא מאוד שורשית נקראת עמוקה). אתה חושב שהחומר מעכב אותך? הוא לא. אתה יכול להשיג את השלמות מתוך החומר עצמו, ואדרבה! עד עכשיו אמרנו שהחומר לא יזיק. אדרבה, אומרה הרמח"ל! זה שאתה נשפל לעסוק בצרכי הגוף, זה מה שיגביה אותך. בדרך הזו אפשר לקנות יקר שאין כמוהו, בהפיכת החושך לאור. כלומר: אנחנו עד היום הבנו שנשלחנו לעולם כדי ללמוד תורה ולקיים מצוות. זה מה שאנחנו עושים? לא ממש.

זה לא נכון. באנו לעולם לשתי שליחויות עיקריות: השליחות היותר מרכזית (ודאי מבחינת נפח הזמן) היא כדי להחזיר את החושך שלו לאור. אתה חושב שאתה מבזבז את החיים? לא. שליש מהחיים אתה ישן כדי להחזיר את המיתה הזו לאור, שליש אתה עובד כדי להחזיר את חושך החומר לאור. העיסוק בענייני החומר הוא לא טרדה או אגירת כוחות כדי ללמוד תורה, נשלחת כאן לתיקון בעצם! החומר הוא לא מטריד, בתנאים הנוכחיים (פרק ד', אחר החטא), כשאנחנו עובדים בשדה אנחנו מתקנים את העולם ומחזירים אותו לאור! זו שליחות אלוקית. זו לא טרדה כדי לאסוף כסף להיכנס לבית המדרש. זו שליחות אמיתית בפני עצמה, להחזיר את החושך לאור! כל עבודה שהיא**.

זו גזירה אלוקית על המין האנושי, מי שמקיים אותה באופן הנכון (ישנם שלושה תנאים. זו שליחות מסוכנת מאוד) מאיר את החושך!
כשאתה הולך לעסוק בחומר, הוא יכול להטביע אותך, להשכיח אותך מהעיקר, משליחותך וממציאותך האמיתית.

הנוסחה פותחת לנו את החיים מחדש.
מהיום לא מסתכלים על ענייני העולם הזה כדבר בעייתי שהלוואי ולא היה, כמטרד שצריך לצמצם. המבט הוא שהחומר הוא שליחות אלוקית לתקן את חטא אדם הראשון! באנו לעולם לתקן את השטח שנתקלקל בעקבות החטא, ולהוציא ממנו את הקללה. להוציא את הארירות מן הארץ.
אם כן עולה השאלה: איך זה קורה? מה המכולת של יהודי מחזירה את העולם יותר לתיקון מאשר מכולת של ערבי?
עצם ה"בזבז" של הזמן הזה משמש להגבהת החושך לאור. (רבים עשו כר' ישמעאל ועלתה בידם. יש הנהגת יחידים, הם משלימים במכלול משהו נוסף. אבל גם האנשים שעוסקים כל היום בתורה ישנים שליש יום).

* - גם ביחס ליושבי בית המדרש, הם גם צריכים לישון. תארו לעצמכם מה העולם הפסיד בשעתיים ביממה שהגר"א היה ישן...
מצאו ירושלמי מקורי של הגר"א שהוא למד איתו. לקחו את הספר הזה לזיהוי פלילי של המשטרה, המוצא שילם מחיר מלא כדי שיעזרו לו לפענח את המחיקות של הגר"א. אתם מבינים איך מייקרים את דבריו של הגר"א?
לא בזבז חיים שהוא ישן שעתיים ביממה?!
מחזיר נשמות לפגרים מתים. מה זה הדבר הזה? איך התרגלנו לזה? כמו שהתרגלנו למוות.
אף אחד לא מתקומם. איך אנחנו מתרגלים לזה שהמיתה משתלטת על יהודי?! איזו חרפה זו שאנשים מסלקים מהעולם!

** - המצוות הן בגדר סעיף בעניין הזה. רוב חיי אדם עסוק בחומר ללא קשר למצוות, סעודה של שש שעות יכולה לכלול רק ארבע ברכות. לא כל העיסוק החומרי שואב את חיותו מהמצוות: אדם הזורע שדה יקיים בסוף השנה תרומות ומעשרות, תוך כדי נזהר מכלאיים, וזהו - מכל שאר הבחינות הוא עובד כאחד מגויי הארץ.
החומר לא נתקן מצד המצוות שמגבות אותו בלבד, זה רק סעיף אחד.
מצווה היא לא מספיקה. לא יכול להיות שהמצוות יכסו את המערכת כולה.

השיחה נערכה לפישטחיות הבנתו של העורך,
ובל טעות או חסרון יש לתלות בעורך בלבד.